

Ämnesplaneringar och implementering

Ett konkretiserat innehåll och tydliga mål och delmål ner på veckonivå för språk- och kunskapsutveckling är stommen i projektet *Intensivsvenskans* tvååriga utbildningsmodell för nyanlända elever i gymnasieåldern (Språkintruktionsprogrammet). Innehåll, mål och delmål är sorterade och organiserade i så kallade *ämnesplaneringar*. Ämnesplaneringarna är målorienterade och systematiskt upplagda och inkluderar alla de ämnen som eleverna behöver för att bli behöriga till gymnasiet. De är framtagna genom samarbete mellan ett femtiotal yrkesverksamma högstadielära och gymnasielärare och forskare vid Stockholms universitet, Göteborgs universitet och Södertörns högskola.

Ämnesplaneringarnas flexibilitet

En central egenskap hos ämnesplaneringarna är modulariteten: ämnena är indelade i moment eller s.k. moduler om vardera 4–6 veckor. Matematikämnet innehåller t.ex. 10 moduler à 10–25 undervisningstimmar medan modulerna i de olika SO- och NO-ämnen består vardera av 4 moduler à 15–20 timmar.

Modulariteten i ämnesplaneringarna underlättar utformning och anpassning av styrdokumentens innehåll och kunskapskrav till skolorganisation och elevgrupp. Man kan alltså enkelt variera studietakten (hur många timmar i veckan eleven ska läsa varje ämne) och ämneskombinationen (vilka ämnen eleven läser).

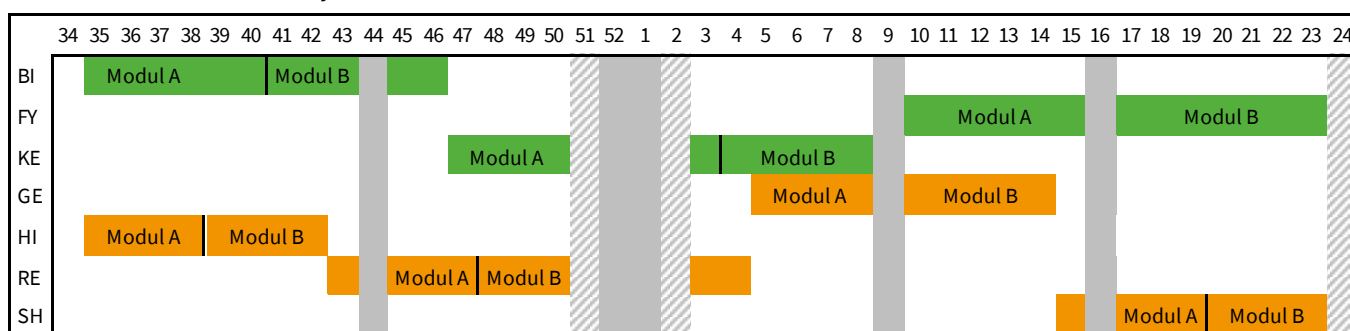
De fyra SO-ämnen kan exempelvis fördelas över två år under vilka eleverna läser två moduler per läsår i varje ämne. Denna modell (se *Modell 1* på nästa sida) har fördelen att nyanlända elever hinner inhämta gedigna språkkunskaper innan de avslutar kurserna, vilket ökar deras chans att nå godkända betyg. I andra fall kan det vara bättre att läsa fullständiga kurser på ett läsår. Samma antal undervisningstimmar kan läggas ut på två SO-ämnen så att eleverna läser alla fyra moduler i stället. Denna modell (se *Modell 2* på nästa sida) kan vara bättre för elever som varit i Sverige en längre tid och eventuellt har betyg i något eller några SO-ämnen sedan tidigare. Samma modeller kan tillämpas till NO-ämnen.

Modellerna 1–3 på nästa sida visar exempel för NO- och SO-ämnen. Modulariteten i ämnesplaneringarna underlättar en kombination av dessa med andra skolämnen som kan koncentrationsläsas på en termin, t.ex. bild, musik eller idrott. Klasserna kan enkelt ges olika ”inriktningar”, exempelvis NO-inriktning, SO-inriktning eller estetisk inriktning genom att variera antalet ämnen de läser i varje block.

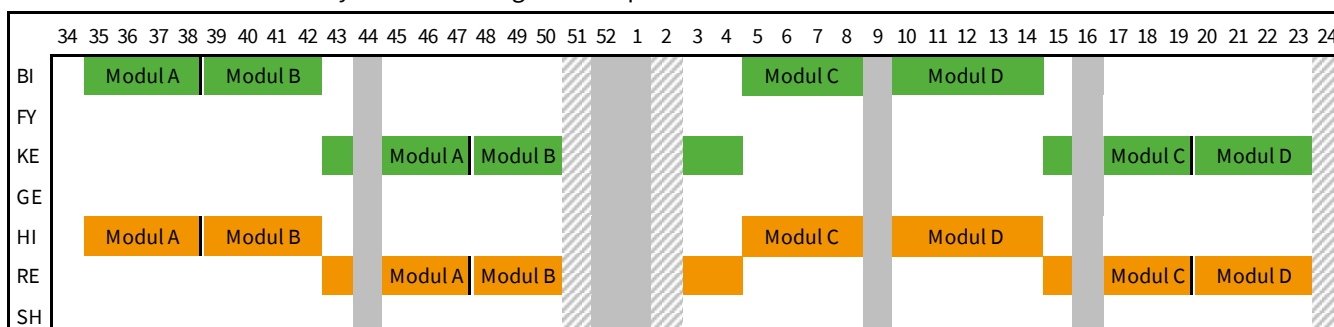
Utöver att ange innehåll och mål för varje ämne tydliggörs även tidskraven för varje ämne, vilket underlättar utformning av studieplaner och schemaläggning av klasser. Modulariteten gör också att det är enkelt att variera studietakt och ämneskombinationer i olika klasser och i vissa fall även på individnivå.

Vi kan hittills konstatera att ämnesplaneringarna inverkar positivt på lärarens planeringsarbete och på själva undervisningen – innehåll och mål är synliga för både lärare och elever och tempot blir överlag högre. Lärarna är tryggare och säkrare och elevnärvaron har ökat, enligt rektorernas statistik.

Modell 1. Tvåårig modell med alla NO-ämnena (biologi, fysik, kemi) och SO-ämnena (geografi, historia, religion, samhällskunskap) i gång varje läsår. Siffrorna motsvarar veckonummer. Eleverna läser modul A och B i varje ämne första läsåret samt modul C och D andra läsåret (visas inte i bilden). NO-ämnena har tre undervisningstimmar per vecka och SO-ämnena har fyra.

Modell 2. Ettårig modell med två SO-ämnena (historia och religion) och två NO-ämnena (biologi och kemi). Både NO-ämnena och SO-ämnena har fyra undervisningstimmar per vecka.

Modell 3. Två parallellklasser med varsin kombination av SO-ämnena (geografi och historia i klass 1, och religion och samhällskunskap i klass 2) och NO-ämnena (biologi och fysik i klass 1, och kemi och teknik i klass 2).

